

BORSSZEM JANKÓ

Előfizetheti a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói-részvénytársaságnál. Pest, Dorottya-utca 11. sz. a.
Előfizetési díj: Egészévre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyedévre 1 ft 50 kr.

HIRESEK ARCZKÉPCSARNOKA.

Lipofniczky ő Méltósága.

Fél éve, hogy ama berlini lelkipásztor esetés alkalmával egy menyasszonyt, mert holmi időelőttiség mellett is koszorúsan jelent meg az oltár előtt, derekasan pofon — simított.

T. i. így nevezte ő a dolgot a törvénytörés előtt. „Ich habe ihr die Backe gestreichelt.“ A baj csak az volt, hogy a tiszteletesnek nagyon akusztikus tenyere volt, s ez a templom akusztikájával egyesülve, elhitette a tanukkal, hogy a simogatás csattan, s így a törvénytörés a tiszteletest el is ítélte.

Már most ebből állítsa föl magának a t. olvasó a hármasság regulát és kombinálja ki: hogy ha az, mit egy közönséges pap simogatásnak vall, mégis csattanásnak bizonyul be: mekkora pofonvágás lehetett az, melyről egy méltóságos püspök is bevallja, hogy erősebb nyomintásu volt a szokott bérmáló legyintésnél?

Bizonyára elég erős arra, hogy mi is részünkről mnglehetős, habár a szokottnál nem erősb nyomással elbérmáltuk ő Méltóságát Lipofniczkyknak, s egyszersmind elő is leptettük arczi-episcopusnak.

Jó szerencse volt még arra a nevető kis lányra, hogy ő Méltósága, mint kijelenteni kegyeskedett, nem találta őt méltónak a szentségi actusra; mert ha méltatlanul is ily mérvig részesült a malasztban, mi óvta volna meg 24 fogát, ha méltónak találtatik?

Az egész esetet azonban örvendetes tudomásul vesszük arra nézve, hogy a „holt kéz“ elvégre néha mégis „eleven“, és hogy nem csak venni, hanem osztani is tud.

B. J.

CLERICALIA.

Equites et equi.

Hol lovagok vannak, szükség ott lenni lovagnak,
Hogy lovagot, nyeret s terhet ezek vigyenek.
Ló kell, ló, hogy azon, ki lovaggá lett, lovagoljon;
Rajta tehát lovagok — míg kirug a lovatok!

* * *

A fekete vár.

Napderűs észfényvel mit küzdötök a borús éjjel?
A vak hegymögik tábora meg nem ijed!
Rettenetes várfa! — daczol a poklok kapujával;
Ámde az isten előtt — nem rogy-e szét az erőd?

* * *

Sz.-Fehérvári Auto-da fe.

Készítik a máglyát — körül azt testvérszívek álljak:
Sok szentképű öreg — s áhitatos tömegek.
Serczeg a máglyarakás — e pokolbeli istenimádás,
S füstje az égbe tolul — ördögi áldozatul.
Elpirul a mennybolt — a földet terheli szennyfolt,
S kárörömében alant — a pokol ül diadalt.
A szerébet lelkét — fölkontjei tűzre vetették:
Vesszen el, a ki szeret — máshitú embereket!
Hegymögi szent érzet — hogy utáljuk az emberiséget!
Éljen a lelki nyeresz — vesszen az értelem, ész!
Átkozatos nyelvek — mernek hirdetni türelmet!
Véled, eretnek-elem — köztetemünk se legyen!
Sem közös iskola, sem közös egyház, sem közös isten
Hegymögivel nincsen — átok a többieknek!

* * *

Dús és kol-dús püspökök.

Oszlopi a hitnek — kell, hogy confraterieiknek
Nyujtsák azt, mi „segély“ — és ne adózza szegény.

THINBÁL.

VISSZAVONÁS.

Ezer bocsánatot kérek a tekintetes közvéleménytől, hogy annak idején oly éktelen zajt ütöttem személyemmel és érdemeimmal. Az is csak vak láрма volt. A buzgóság, melylyel működtem, szintén csak vak buzgóság volt. Töredelmesen visszavonom mindazt, a mit valaha kegyes, jóakaró pártfogóim ellen közzétettem. Ők mindig az intézet ügyeinek éltek, csak én voltam a hibás. Izgágató voltam, s nem igazgató. A t. cz. közönség szeméről remélhetőleg le fog esni a hályog, s ígérem, hogy máskor nem fogok ily vaktában nekimenni a falnak. Reményilem továbbá, hogy az intézet hitelén történt repedéseket ezennel bevakoltam. Világtalan növendékeimnek személel fogom tartani, hogy világos, miszerint a bizottság gyöngéden gondoskodik rólok. Mondván: Átlátjátok szavaim igazságát. A ki nem hiszi, az szemtelen. Vakapátok!

Dr. Izidorik Mihály.

KURTA ORSZÁGGYÜLÉSEK.

I.

A Jókai országgyűlése.

(Rari nantes in gurgite vasto. A schöne Dóvidl, mint arransör, biztatva fut fel s alá, hogy mindjárt megérkeznek a Herr von Jókkáj meg az Eduard Horn.)

JAINKEF LEBERSCHMALZ. Mit fogja megint predigálni a Herr von Jókkáj?

HERR VON BIERVOGEL. No, vun der ungrischen Zettlbank wird er halt predinga.

SCHÁNDOR GRIEBENBEISSER. Was? Sollen werden verwandelt die oestreichische Bankezettel in ungarische Zettelbank?

CSERNÁTONI. Ugy van polgártárs. Ez nem is oly nehéz, mitl gondolja. Nur viel hazafiság und a bissel ügyesség! Versteheus?

DER SCHÖNE DÓVIDL. Pszt! Ruhig! Jünnek, jünnek! Éljen, vivát!

JÓKAI *(Jobbra balra hajlong. Az esernyőjét kikapják kezéből.)* Üdvözlővöldezem önöket uraim. Glájk wird da szájn der Horn. *(Vivat! Elljen!)* Ja, ja eljön. Glájk iz da unser Frájud.

SIMELE GANSBRUST. Gott, milen kedves! Milen demokrát! Nem is jött kocsin, nit einmal az omniboszba jütt! Gott, mit'n Regenscherm ist er gekumen! Elljen a Jókkáj!

KOHN FERENCZ *(malcontent)* Mi!? Ha ő egy demokrat, akkor neki nem kell paraplé!

DER SCHÖNE DÓVIDL. Pszt! Ruhig! Da kumt der Horn! Elljen! *(A két nagy férfi a pavlatschenre lép. Elljen kiabálás.)*

JÓKAI. *(Csöndet int.)* Neie freie Brüder! *(Bravó!)* Wir haben hergekommen um ájk aufzuklér-n fon den grosze Geldkrizis, in dasz wir hóben binájnetreten! Wir szint bisz an Kravatl in kalamitás!

ÁJZEGL FEFFERKUGL, *(telkesülten.)* Hast eine Phantosie! Igenis! Hinein sinten wir getreten! Ich spier ontlich wie es stinkt! Elljen!

JÓKAI. Dasz übrige wird fortrágen frájud Horn Ede. *(Bravo! Elljen! Halljonk!)*

HORN. Da Sie, geehrte Patrioten und Gesinnungsgenossen, der heimatlichen Sprache nicht genügend mächtig sind um mein Ungarisch zu verstehen, so werde ich deutsch mit Ihnen reden. *(Heles!)* Wir haben kein Geld! *(Ógy van.)* Wir haben gar kein Geld! *(Elljen!)* Ich als Nationalökonom sage Ihnen das! Zwanzig Jahre bin ich in Paris gewesen und habe erfahren, dasz ein französische Million mehr gilt als unser ungarischer Nationaldalles! *(Elljen!)* Meine Herrn! Wir haben kein Geld! Wir haben gar kein Geld! Ich als Redacteur sage Ihnen das!

KOHN FERENCZ *(a malecontentus.)* Wer mir neue freie Lloydenschaften giunt! Mir scheint der will uns anpumpen!

HORN. Als Redacteur bin ich in der Lage, dies umso lebhafter zu empfinden, als es ein ewiges staats-

wirtschaftliches Axiom bleibt, dass man ohne Geld nicht nur keine Zeitung redigieren sondern nicht einmal gründen kann. Ungarn und der „neue freie Lloyd“ haben kein Geld. Ungarn und der „neue freie Lloyd“ haben also gleiches Schicksal. Greifen Sie dem „neuen freien Lloyd“ unter die Arme... *(A polgártársak kezdenek kitévedni.)*

KOHN FERENCZ. Gott, unter die Arme greifen? das ist ja kitzlich!

HORN. Und helfen Sie dem „neuen freien Lloyd“ und blüht unser Blatt — so habt ihr auch, Patrioten der Theresienstadt, unserem Vaterlande zur Blüthe geholfen. Ich hoffe Ihnen dies logisch bewiesen zu haben, und zwar in einer Weise, wie Sie sich, ohne unbescheiden zu sein, aus meinen „premier Pest“ sattsam überzeugen konnten.

ÁJZEGL FEFFERKUGL *(súgva.)* Te Gansbrust, mi az premier Pest?

SIMELE GANSBRUST. Premier Pest? Hát Finanzminiszter! Er halt sich für den ersten Premier.

HORN. Meine Herrn! Ein gesicherter „neuer freier Lloyd“ ist eigentlich ein neues freies Ungarn. Herr von Lónyay, der ohne die Stempelsteuer des „neuen freien Lloyd“ ein noch elenderes finanzministerielles Dasein fristen müsste, ist zunächst dazu auserselhen, den rothsamntenen Fauteuil — die Elle zu 2 fl. 30 — nicht vollends abzuwetzen und sein Portfeuille — das Dutzend à fl. 35 — berufenen Händen zu überantworten. Unsere Conferenz...

KOHN FERENCZ *(odaugrik.)* Bitte, tessen parancsolni! Engemet hitta?

HORN. Unsere Conferenz schliesst hiemit und bitte ich Sie den Glauben mitzunehmen dass, so lange der „neue freie Lloyd“ an Geldmangel laborirt, mit Ihrer Vaterlandsliebe lediglich nur Herr von Lónyay dafür verantwortlich gemacht zu haben nicht zu gedenken gedacht werden sollte die Ehre gehabt zu haben — elljen a Haza! *(Vékony elljenek. Széled az ehlézsia.)*

JÓKAI. Májne Herren! Kérem szeretettel! Vartenz noch án pizli. Hír gebe ik Ihnen tize kleine czédula und wie hájlige Schrift szagt, befestigen Szi dasz auf kapufélla, fór Ihre Augen, auf Ihre Arme und besondersz auf Hände und stecken Szi nikt in Ihre Gebethsrimengeldbajtel. *(Jókai a következő czédulkát osztja ki a hívek közt.)*

Geheime Krankheiten

und die

Impotenz.

Ezekről a nyavalyákról ki segít nekünk? A pénz fogytán! Segítség, mert bukóban vagyunk!

Jókai **Moritz Handler** mit Promessen
und politischer va B a n q u i e r.

II.

A Nyáry Pál országgyűlése.

(Requisitumok: Kostök, deres, nádpena, hétszilvafa, ármális, disznóbörös argumentum, ólmosbot, sallang és czafrang.)

NYÁRY PÁL. Tisztelt ház! (Hohó!) . . . akarom mondani: tisztelt bástya! (Dörgő éljen.) Alkotmányosság bástyája! Óseim sátra! (Viharos éljen.) Még mielőtt elolvassná Bihari barátom Tiszavármegyének petícióját, előlegesen kinyilatkoztatom, hogy az mind hongyilkos, a haza szabadságának Tropsmannja, állami méregk verő, birodalmi halottrabló, országos peczér, ki azt magáévá nem teszi! (Bömbölő helyes.)

KALMUK BENEDEGÚZ. Oroszlánbőrű, tigriskörmű, párduczos megye! (Az vagyunk!) A közlekedési minster a megyei országutat nekünk adja át reparatura végett. (Zúgás.) Dücső megye! Nem elég hogy járunk rajta, hogy kerekeink agyig süppednek szent homokjába és ősi sarába, még mi tartzuk jó karban? (Igaz!) Mi tartjuk rendben? (Haj, hajh!) Hát azért vagyunk mi karok és rendek? (Igaz!) Visszautasítjuk! (Vissza, a ki Mikója vagyon neki!)

NYÁRY PÁL. Tán említettem is, hogy jeles vendégünk ngos Tisza ur egy gasztrolléban szándékozik fényeskedni.

MÁRTIRIÁSSY. Engedjék meg, hogy előbb szót kanyarítsak magamnak egy tekintetes megjegyzésre. (Halljuk!) Midőn honszerző Árpád apánk és szent királyunk István meghódítva és megalkotva a hazát: vámtagadó, adómentes, szabadalmazott nemes őseinkkel megértették, hogy czoki innen német, tót! — ugy cselekedének vala mint igazi filozófok. (Ejha!) Igenis. Példáknak okaiért: valamint a gombóc haluskák rendszeréből áll — azonképen szabadalmak systemájából áll a szabadság is. (Gyönyörű!) Tehát: systemájás haluskák szabadalmainak szabadság-gombócán vagyunk hivatta ismét nagyra hízalni már-már parlamentabilis koszon megvéznésodott megyei öntudatunknak rajtbúzliban feszengő izmait! (Faldöngető tetszés.) A bihari petíciónak ólmos bottal üthetjük immáron szent nyomát! (Bús-magyar, szív- és szélmalomindító sóhaj.) Mint a holt gyenerális sírja fölött ropog a puska, ugy mi is csak az impesánsabb temetés kedviért ropogtathatjuk érveink dörgedelmét a petíto hantjai fölött.

TISZA KÁLMÁN (félegyenesedik s a plafondba üti fejét.) Nem ugy, daliás honficzó! Mi nem töltünk fojtásra. Lyukot lövünk a hontestbe, hogy a haza e rostán keresztül annál világosabban lássa sérelmeinket. (Egy fáthordó rab lánczait csöröggtetve megy az ambituson.) Ime, minden fül hallhatja a hon bilincseinek csörömpölését. (Általános tetszés között kiönti biharos lclkének kerveit. Rákovecz Janó tótágast áll. Ráday Laczi a vármegye sastollából kifrócsentván a tintát, kalapja mellé tüzi.)

DALMADY. (lantomva.)

Tisztelt megyei bizottmány!

Melyet szerkeszték rimekben

Im, kezemben van az okmány —

Mint test vagy on az ümegeben.

Arva pénzvár, fajarülek

Adóban a nagy hátrálék . . . (Elég, elég! Hol-

nap is nap! Általános szétoszlás.)

III.

A Madarász Jóska országgyűlése.

(Fokosnyelű esernyők. Vitézkötéses sétabotok. Sáros csizmák. Kurta krajczáros szivarok és hájligé-drájkénig-dohány füstje. Sörstiblik -- sarkantyú nélkül. Sarkantypus galosnyik.)

LÁSZLÓ IMRE. Engem még nem ismertek, ugy-e? No mindjárt bemutatom magam. Csak ezt a deakot hányom le magamról és akasztom a szögre. (Dühös éljen.) Igy la! Elvezimborák! Honpajtások! Együvé gyültünk hogy az szent honyházat mögmöntsük. Jóska, ki a plazra! Mentse meg az édes hazát.

MADARÁSZ. A Rákoson vártalak ó nép milliói! Egyedül áztom, fáztom a Rákos mezején. De mert ugy is ég áldásó hult őseink földére, könyeinkre nem volt szükelem, már mint szükség Ti, a kik megjelentetek, képviselitek az öt milliót és így csakugy nem vagyunk deficitben mint nincs Lónyay. (Nagyon helyes!) Ó nincs, de van — mi vagyunk de nincsünk. (Éljen!) Mi hadvezérek vagyunk. (Ugy van!) Megesináljuk a haditervet. De előbb telegraférozunk a gyeneralissimusnak Turinba. (Helyes! Megtörténik.) Ó megint tiszteletbeli elnökünk. Kérek mi, den generálistól egy hatost a szent czélo. (Megadatik.) Az országgyűlés ál-országgyűlés. (A szomszédoszobából énekszó hallszik.) Ime, az ál-Antoinette zengi dicsőségét a falsche országgyűlésnek. (Derülttség.) És most figyelmet kérek és — egy pohár sört. (Ez is megadatik.) Ime, a pontozatok. (Halljuk!)

Mint hogy az egész országban magam vagyok, kit a kormány megérteni nem akar, a dücső nép ellenben érteni kezd, — az elnök én leszek. Tiszteletbeli elnökök: Kossuth, Mazzini és Ledru Rollin. Hugo Victor, mint volt peer, szívesen láttatik. Alelnök lesz Sassy Árpád. Kivül az édesen szenvedő haza határain: Asztalos János és Madarász Vili. A jegyző és választmányi tagok, a haragos isten egét verő felkiáltással szabadon választatnak. (De hát hol az isten ege?) No hát a beleznai plafondot verjétek!

Midőn én e szót kikiáltom: „Alakultunk!“ kívánni fogjuk:

a) Az állandó hadsereg lefegyvereztetését és a nép felfegyvereztetését. Fegyver nélkül megszűnt a hadsereg, fölfegyverezve megszületett a néphad. Hogy e kettő közt mi a különbség, hívünk, gr. Bethlen Olivér fogja megmagyarázni.

b) A dücső népnek minden adó alóli felmentetését. A népszabadság első postulatuma, hogy a gazdagok fizessenek. A gazdagokat nem lesz nehéz a gothai almanachból és a Lloyd kalendáriumból kipuhatolni.

c) Szabad szabadságot! Igazán szabad polgárnak csak az nevezhető, ki ingyen születhetik és ingyen halhat meg. Elég vérlázító, hogy az élet pénzbe kerül.

d) A gyűlésezési és egyesülési szabadságot. Az első bölcsesje a másik ereje a népszabadságnak. Ez úton lettek Francia- és Spanyolország szabaddá. Ezen eszközökkel győzött Mexikó, s lettek halhatatlanokká Mac-Gregor és Madarász Laczi. A javallat okszerű elkészítésével magam foglalkozom.

e) A halálos büntetés eltörlését. Mihelyt a löpor

és golyó s akasztófa általi kivégeztetés abandoniroztatnak, a forradalmok szaporábbok lesznek és sikeresbek. Meghalni nagyon szép a hazáért, de nem az akasztófán. Mihelyt a halálbüntetés eltöröltetik, Madarász Laczi egy kész codex-criminalissal jó haza Brasiiliából.

Ha időnk lesz rá, részletekbe is bocsátkozunk, s követelni fogunk mindent, ami egyéni szabadságunkat és függetlenségünket biztosítja. Hogy pedig a bitorló hatalmot ne provokáljuk, a párisi igaz hazafiakkal egyetértve, fegyver nélkül fogunk megjelenni, fenntartva a világjogot, megrohanás esetében lábainkat használhatni. A részegek szavazhatnak, de nem indítványozhatnak. (Közmegebotránkorás.)

CSIKY. A nyüstyit! Ezt nem acceptáljuk!

PATAV. Már te neked semmi beleszólód. Otthon vitézkedjél a kuczkóban!

NÉMET BERCZI. Azt mondja Götthe, Hájne, Börne...

CHORUS. Bár az oldalok kitörne!

NÉMET B. Teljes szivemből csatlakoznám e nemes óhajtáshoz, ha már meg nem haltak volna. Azt mondja ugyanis Götthe, Börne, Hájne...

A FALSCHÉ ANTONIETTE. Taratta ta, taratta ta, ta rim, ram, rom tam! (Általános jókedv. A népek milliói el kezdik járni a kankánt, Sanyi pöngve rúgja az asztalt, Esvány ölébe kapja Antoinettet, Német Berczi tájécsot kezd László Imrével, Madarász a korcsmárosnéval járja. Általános lelkesedés.)

PINCZÉR. Meine Herrn! Telegramm! (Madarász felugrik Sanyi fejébujjára és onnan olvassa.) Turin, nov. 14. (Éljen!) Aláírva Kossuth. (Freneticus éljen.) Ideje már, hogy abban hagyjátok a komédiát. Ördög bujjék belétek. (! ? ; . : —)

KELETRŐL.

II.

Athén, nov. 8.

My dear Johnny,

C'est par trop bête! A bordám, t. i. az, a melyiket elhoztam, oda van. Abimé, tordu, fucs! A tengeri betegség el nem hagy. Salernoi bort itatnak velem. Ez is csak üvegre fejtett tengeri betegség. Kortesitalnak is gyalázatos lett volna. A fölség s kísérete elmentek Jaffába. Hadd menjenek, én rövid uton Athénbe szaladok át. Mit csinálók én Jeruzsalembe? Nem vagyok én sem zsidó, sem török, sem keresztény. De jeruzsálemi király nem vagyok. Unom azt a sok mászkálást. A bosporusi tüzijáték nervosussá tett. Csak a nők érdekeltek. Farsa, mentől átlátszóbbá lesz a keleti nők fátyola, annál inkább megsűrűs-

dik a nyugoti nőké. És a mi hazai eunuchjaink! Mennyivel impotensebbek ezek a keletieknél — pedig ezek nem is politizálnak. — Ma láttam egy lusta, kérődző tevét. Nyilván ettől származtatta a te Spitziged a magyar tevékenységet. Die Akropolis in Sicht! Előttem az Olympus magaslik a felhőkbe. Szent isten — wär' das ein Fressen für'n Romer! — Ma voltam görög országgyűlésen. Sátorban gyűléseztek s egymáshoz vagdalták a padlábakat. A jobboldal t. i. a biharculanumi petíció mellett nyilatkozott, a bal meg ellene. Karaiskaki — aféle Görög Nyári Pál — az elnököt fejbe ütötte a papucsával. Ez argumentum hatott. Az ellenargumentum — az elnök t. i. a csengetyüt röpitette Karaiskaki fejéhez — nem nagy hatással volt. Az egész jeleneten Periklesz szelleme honolt. Reményem, a mi hongyüléseink nem sokára elérik e példányos parlamentarismust.

Venus temploma romban. E bájos istennő pesti templomai annál jobban szaporodnak. E templom fölött a régiség tanyázik. Nálunk nem csak régiség, de még a — fiatalság is. Különbem, lo stesso. Egy fene! Kudi nakt. Megyek aludni!

Kákay Aranyos.

FEJES. Valami Kunságl a „Hon“-ban folyvást cikkez gépekről és feltűnőkép a varrógépekről egy szóval sem emlékezik meg.

LÁBAS. Minek tegye ő, mikor azt mások úgy is megemlegetik.

* * *

FEJES. No, ez a Horn mégis nagy tisztelője az igazságnak.

LÁBAS. Az a! Mindig is — kitér előle.

* * *

REISZES. Mit lármáztok már két hét óta fogva, hogy a neue freie Eduardnak adjátok egy goldene libatollt, meg egy banketet a Frohnerba, és még eddig se arany, se libatoll, se banket?

BEISZES. Todod, a Horn szerény férfiú. Kültünk neki egy katulyát Posuertul, a mibe van bent száz penna. Küldtünk neki egy hizott libát és egy környömetélt aranyat. Hát együtt van a toll, az arany, meg a banket — és mink megszporoltunk az utazást.

* * *

SANYI. Mit panaszkodol, hogy a diéta nem akarja fölemelni a képviselők diétáit? Hát nem elég neked a nemzet által osztott borostyán?

ESVÁNY. Micsa? Hájsz' ostyán csak az orvosságot szokás bevenni. Nem kő nekem a borostyán, hanem — kulacsba.

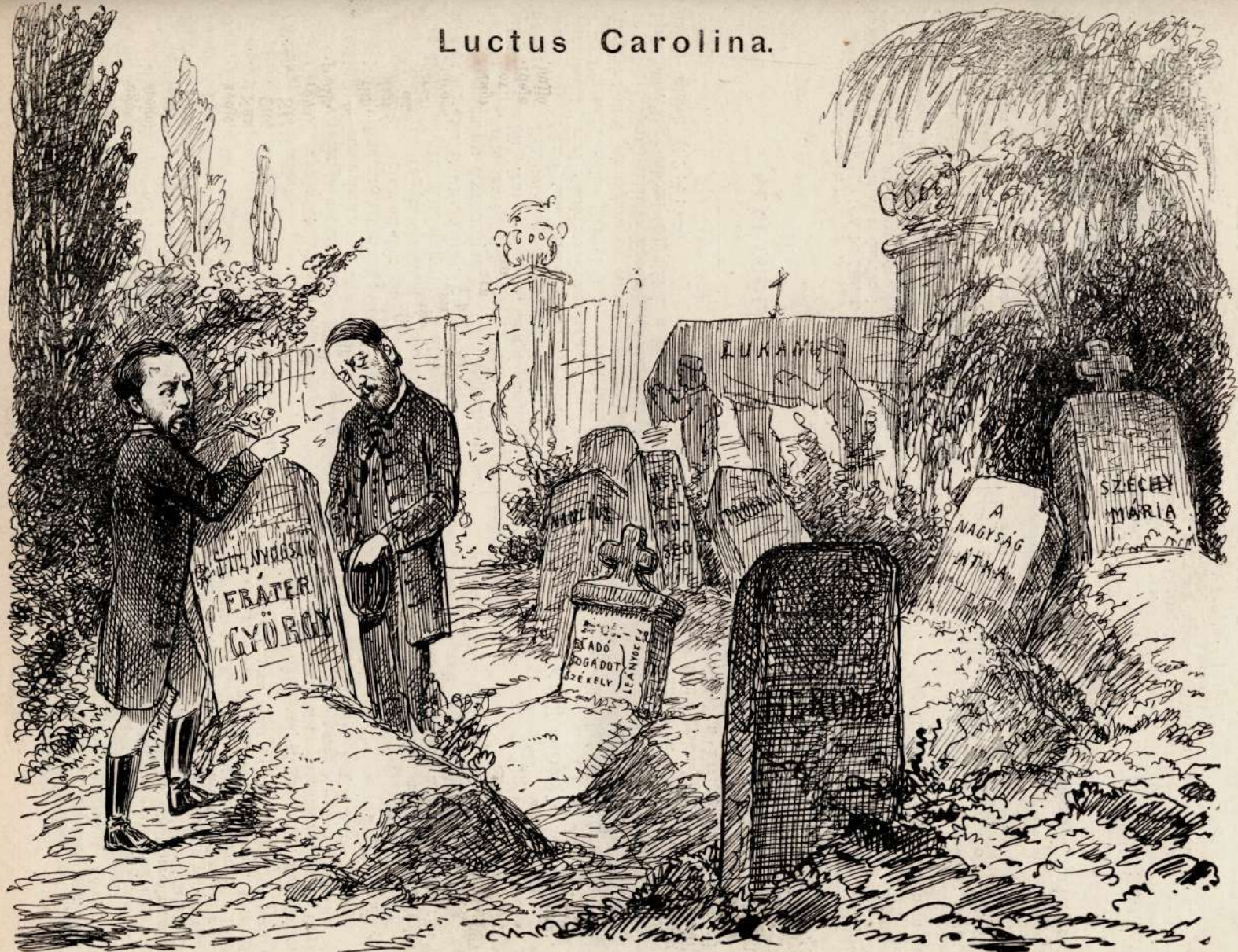
 A „BORSSZEM JANKÓ NAPTÁRÁ“-t lapunk előfizetői a bolti árhoz képest feleáron azaz: 45 kron kapják. (Csomagolási díj külön 10 kr.)

A „BORSSZEM JANKÓ NAPTÁRÁ“-NAK TARTALMA.

Fali naptár 1870-re. — Spitzig Iczig és Borsszem Jankó. — Beköszöntő. — A 12 hónap új égi jegyekkel, jelmondatokkal, havi regulákkal és zsidó naptárral. — A keletázsiai expedíció. — Zsidó anya. — Szilárda és Hullámka. — Képviselőválasztások Nemes-Bagason és Ober-Hollabrunnban. — Népismeit rugaszkodások. — Cigarophlogosis, vagy a szivarok égéséről. — Fiumei vándorgyűlés. — Gözhajón. — A Lloyd előtt. — Börse és Prostata, vagy a gibraltar-maglódí bank. Regény 6 kötetben. — Egy agglégény naplójából. — Pesti építkezés. — Az első szivar. — Hézagpótló. — Állatkerti séta. — Az utolsó táblabíró. — Disznógyűlés Kóbányán. — Fain gondolatok a Spitzig Iczigtul.

Klács és Jankó 150 kitűnő rajzával.

Luctus Carolina.

Sz—sz K. Már a második! S ily rövid idő alatt! Az én édes Herodim után már meg a Gyári! . . .
Sz—y K. Ne sirj druzám. Ott hozzák az én hamat is, az én kedves Lukimat. Én, ládd, könnyebben viselem.
Sz—sz K. Meghiszem, hogy könnyebben, — nem kaptál vele száz aranyat.

A multheti országgyűlésből.

Maklárón nagy esuda esett,
Két kis kakas összeveszett.
„Argumentumom én nem hagyom —
Hol a kendé, hadd vágjam agyon!”

Majd ha nem lesz hírlapbélyeg!

Vezérezikkek megjelenendő lapokból.*)

MOTTO: Eddig a kormány bélyegzett meg minket — most meg magunk teszünk.

I.

„Tiszta Magyar Ujság.”

(Ösmagyar közlöny, melyben nem jön elő idegen szó; szerkesztetik és kiadatik Madarász József és László Imre által.)

Tiszta magyar szórakodó. (Dikcionárium.)

(A gyengébb magyarok kedvéért vezérmadzagul.)

Programm—Műsorozat.

Párt—Elvnyáj.

Párt-conferencia—Elvnyájasság

Pártfőnök—Elvjuhász.

Parlament—Szólda.

Parlamentaris—Szóldányos.

Parlamentarismus—Szóldányosság.

Urnép—Démokrácia.

Népur—Démokrata.

Politika—Önépészet.

Persze—Entől.

Trón—Fényszék.

Korona—Köröne.

Interpellatió—Közbenütés.

Dictio—Mondola.

Miniszter—Hombéres.

Káplán—Paptalp.

Primás—Papél.

Pápa—Papesúcs.

Czukor—Répléc (Répaléjegez.)

Dualismus—Kétegy.

Quota—Külbér. Hány—ag.

Rész—eg.

MŰSOROZATUNK.

P e s t, Árpádhó 1-jén.

Hazánk elvnyájai közt nincs egy sem, mely a szóldában kisebb, de az életben nagyobb rollét volna hivatva játszodni, mint a 48-as elvnyájnak, alias urnépnek. Azért elhatároztuk, nem törődve ezen elvnyáj szóldányos működésével, sem annak Irányi által vezetett szónyjasságaival, önépészetünknek más téren szerezni híveket. Ez entől sok ellenséget fog nekünk szerezni; de ez nem gátolandhat bennünk műsorozatunk előadásában. Ez igen szimpla: hűség a fényzék és a köröne iránt, törvényes forralom, de mely nem áll szóldányos közbenütésekben, sem fényes mondlákban a hombéresék ellen, — hanem tettekben, melyek tudatásokban és kérvényekben nyilvánulnak. A vallás kérdésében szabadelvűek vagyunk, kedvezünk a pap-talpoknak, az esztergomi papél és a római papcsucs ellenében; ellene leszünk mind halálíg a kétegynek, külbért, hányagot vagy részeget pedig nem fizetünk. — S így — éljen a haza.

II.

„Köztársaság.”

Szerkeszti Átkor Imre.

E sorok írója nem ismeretlen e sorok olvasói előtt.

A közönség tudja, hogy e lapok szerkesztője nem tartozik a közönséges író mester-e m b e r e k közé;

*) A „B. J.” azon helyzetbe tette magát, hogy közönséget az előleges mutatóvnyokkal tájékozza azon lapok iránt, melyekre újévkor okvetlenül praenumerálni kell, ha csak jobban nem szeretik a „Borsszem Jankó”-ból olvasni.

tudják, hogy ő nem léphet farkcsóválva az előfizetők elé, — hogy ő nem bir ama simasággal, mely magát az olvasó kegyébe behizelgi.

Minek is? Hát azért teremtett engem az Isten, hogy egyéb állatok módjára csúszsam-másszam? Nem, fajom egyenesen is tud járni s én élek e szabadalommal.

Ime, így találom elétek a köztársasági füzeteket. Egyenlőség — az én jelszavam, s e jelszót meritem a tudományból, meritem a természetből.

A tudomány, az Darwin.

És mire tanit Darwin? Szerénységem tiltja, kivonni elméletének minden consequentiáit, minthogy különben is minden consequentia ellensége vagyok. De annyi világos, — s ezt ismert elveimnél fogva pirulás nélkül mondhatom, — hogy az emberiségnek ősei a majomság.

Nem vindikálok magamnak ezért nagyobb tiszteletet, de annyit mindenesetre vindikálok, hogy a majmok viszonyait, gondolkozását jobban ismerem, mint bármely ember.

Már most kövessetek engem a majmok országába. Mit láttok ottan? Van a majmoknak királya? A száz és száz válfajból sikerült-e, vagy csak eszébe jutott-e egyiknek is, uralkodni a többiek felett? Az erős gorillának, vagy a fenséges orángutángnak szabad-e lenézni a brazilait vagy a pórmajmot? És nem élnek-e ők boldogul és nem egyenlitik-e ki békésen legvéresebb vizsgálóikat!?

Igen, emberek, a majmokat kell majmolnotok, hogy emberi jogaitokat visszaszerezhesétek.

Azt fogjátok mondani, hogy theoretikus vagyok, hogy nem jártam a tapasztalás iskolájába. Hát még sem ismeritek multamat?

Álljon elé a kaján hitetlenség és merje szemembe mondani, hogy van-e kormányforma széles e világon, melyért még nem lelkesültem, melyért még nem küzdöttem, melytől még nem húztam fizetést? Nem szolgáltam-e a meztelen absolutismust, az ugynevezett félalkotmányosságot? Nem voltam-e hive a teljes 48-nak? Nem védelmeztem-e a demokrátiát? Nem kaczerkódtam-e az aristokrátiával? Mind, mind e rendszert próbáltam én, és nincs halandó, ki kevésbé a theoria embere, mint én.

Azért éljen a köztársaság — két hetenkénti füzetekben, minden füzet ára 20 krajczár.

Átkor.

Fiakkerek közt.

DER HÁCSETE SCHURSCHL. Du, Hies'l, heint hob i a kudi Fúr g'habt. Den Firschten Thurn-Tax.

DER SCHEANGLETE HIES'L. Was? Und den hast g'fihrt? Naccher hat ja der Deiszelek ganz Recht. Tax ist Tax! I fihrt ka Fiakertax net und ka Thurn-Tax á net. Weilsz dész nót gibst!

✕ 1-SŐ TISZT. Nini! A mi Huglink milyen dühös szemeket vet ránk.

2-IK TISZT. Hogy ne — mikor azelőtt kunsaftjai voltunk s most szakál nő a néhai verordnung fölött.

A Pháraók országából.

(Saját speciális levelezőnkől.)

Kahira, 1243. thaboth 14.

Nem tudom ugyan, Mohamed hívei most épen 1243-at irnak-e a Hegira után s hogy van-e kalendáriumokban egy Thabothnevű hónap, s hogy ba van, annak épen 14-ke van-e ma vagy 41-ike, de az ilyen datum keletiesebb, s azért legyen így.

Ah miért is találta föl a sidoni Thóth (nem Vilmos) 4000 év előtt az írás mesterségét! Ha ő azt nem teszi, ugy ma nem kell itt ülnöm s leírnom a leírhatlant, elmondanom a kimondhatatlant s elhítnem önnel a hihetlent.

Mint az alkirály ő alfelségének vendége, ki neki mindennap 650 frkba kerülök (ne tessék a zérust elfeledni, mert az hazugság) itt ülök egy fényes hotelben számos frengivel és egyéb gyaurrel egyetemben s költöm ama 950 frankot. A datolyapálma ágai behajlanak ablakaimon édes giardinettőjökkel, legyenek helyett ezerszínű kolibri és thusregék (magam se tudom, van-e ily szó

a világon) ülnek orromra, a heves keleti lég villanytelje szent-Elmus-tüzekben sziporkázik tollam, csibukom, bajszom hegyén, s a gazdag terem minden hegyes tárgyain, a Libanon czédrusai (melyekből butorzatom készült) csöndesen virágznak, Nubia fekete rabnói Barat-el-Kerem lotoszaiból sajtolt illatos nedűvel öntözik a Medinet-habu márvány szikláiból hasított padozatot, melynek közepén abyssiniai alabastrom aquariumban fiatal krokodilok sirdogálnak aranyhalak helyett, míg a medencze fényes tükréből vörös-féhérszöld szikrákat lövellő esolburt-serbet (ezt még Vámbéry sem ismeri, pedig ez sokat ismer a mi nincs) ambraillatu sugara egész a tető onyx- és turmalin kőből rakosgatott mozaik arabeszkjeihez esap föl.

„Kürü demek vimili el baskender csumurlák ribicz, Allah il Allah“, mondja nem hiába a korán 12-ik surája. (Csak valami oláh cigány el ne áruljon!)

S míg Tumbuchtú szerencsén eunuchjai a bülbül pávatollaival legyezgetik burnuszon bitor túlbendjeit azaz rojtjait, a Bahr-el-Nimz s torkolatáról fogolyként ide került bészakállu sheik talpam vakarása által adja meg a zsilbekit, azaz tiszteletet a via-pharaó zsimbadzsijának (vendégének). Mint illenek rá a Moallakat e híres szavai: „Resem vemirgol kertedzsi, bülbül küpriszli el strudli melek ibn sheik.“

Lenn az Esbekieh plateauján azalatt nyertő tevéken lovagol (illetőleg „tevegel“) Kahira jeunesse doréeja. Rinoceros-bőrből hasított korbácsaikkal ösztöngik a „sivatag hajóit“ (ribl el zemencsik) vagy Lovistan arabs ménjeinek elefántcsont nyergét ülik meg, széles aczél iblaucz-ba (kengyelbe) téve sárga szattyán babucsni-jakat s piros selyemből font nekricsesl (zabolával) tartva vissza Gondokoro tüzes fajzatait, mikről a híres mór költő Abu-Ali-Hussein-ben-Abdallah-ebn-Sina (rövidebben: Avicenna) oly mélabusan zengi, hogy: „Rumul hamara gezéresz, maroni el mesuge milcsi, ben abra ben kadabra vekapóresz.“

De most Isten önnel, t. szerkesztő ur. Izrafil őrköd-jék olvasóink fölött, nekem a színházba kell mennem, hol Sesostris utódjainak a gerolsteini nagyhercegnét adják arabs nyelven. Allah il Allah!

Piramidlovics Osiris.

VIDÉKI TROMBITA.

CSÜVES PAPRIKA.

Egy megyei tisztviselő gondolata.

Kényelmes dolog a hivatal, ha bejuthat az ember, Puszta körömfaragást díjaz a drága haza. Ámde ha elesapnak, szélső balivá leszek akkor. Mért lennék pecsovics, hogyha a hon nem adóz

* * *

Egy bűnbánó.

Most már sajnálom szörnyen, hogy szélbali lettem, Mert nevezés utján nem lehetek valami.

FRÁTER GYURI.

A ravaszság tragédiája 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK :

FRÁTER GYÖRGY, együgyű fráter.
 PETROVICH, gyámoltalan gyám.
 IZABELLA, furcsa királyné.
 SZULEJMÁNDLI, komikus koma.
 CASTALDO, ravasz spanyol.
 FERRARI, padovai Tropmann.

ELSŐ FELVONÁS.

(Fráter, Petrovich, országnagyok.)

Fráter. Én fortélyos vagyok, országnagyok.
 Horváth Misi is így ír rólam. Hogy
 Fentartsam e hazát, de még inkább
 Ezt a tragédiát, eselhez folyamodom.
 Azért most a törökkel színleg frigyre
 Lépek.

Petrovich. Ha! ha! ha! ha! ha! ha! te kályha-
 Fűtő valál.

Fráter. Azért ravasz vagyok.

MÁSODIK FELVONÁS.

(Fráter, Izabella.)

Izabella. Hah! szörnyű eselben föl ismét fejed!!!

Fráter. Cselemmel én hazát mentek. Ma át-
 Adom a piczikét a padisáhnak.

Izabella. Hány
 Fimagzatod volt?

Fráter. Gyöngye oldalamba
 Célzasz! Ne raisonirozz, Izabellát
 Hispaniából Patrocinioval
 Ép most kergették el.

Izabella. A búbánat zokognom kész. A pille
 Halála szép. Mered tagadni? te
 Salamandra vagy.

Fráter. Én nem vagyok Salamandra,
 Hanem ravasz.

HARMADIK FELVONÁS.

(Szulejmándli, Fráter, Werbewczy.)

Fráter (átadja a kis Jánost bepólyázva a szultánnak.)
 Nagy padisah! Fogjad.

Szulejmándli. Csinos fiucska!
 Ejapopeja! ejapopeja! lilibuli, lilibuli!
 (Bőszült hangon.)
 Dugjátok vissza a czuczlit szájába,
 És főzzetek neki rhabarbarát!
 Buda enyim! S te Verbőczy, akárki
 Mit mond, filiszter vagy.

Verbőczy. Pauler és Wenzel
 Nem így nyilatkoznak rólam.

Szulejmándli. Csitt!
 Te Kádi vagy!

Verbőczy. István nevem, a Kádi női név,
 Egyébiránt Nagy ur, a tripartitum ...

Szulejm. Mondottam, Kádi vagy.
 (Verbőczy gutaütve lerogy.)

Fráter. Hah! mily kelepezébe vitt ravaszságom!

Verbőczy. Te ravasz vagy, mentsd meg most a hazát!

Fráter. Hány éves vagy?

Verbőczy. Kilenczven multam april
 Negyedikén.

Fráter. Én junius hó elsején
 Hetven leszek. Tehát új eselszövényt
 Kell szőnöm, mert én túléltem önt.
 (Verbőczy meghal.)

NEGYEDIK FELVONÁS.

(Castaldo, Ferrari.)

Castaldo. E eselszövének meg kell hálnia,
 Hogy e komédia tragédia
 Legyen. Kész vagy-e őt megölni?

Ferrari. Kész.
 Mert ő ravasz. De még nagyobb okom van.
 Juczi, a konyhaszolgálgó, szerelmesem...
 És ő...

Castaldo. Ha! ha! ha! ha! ha! ha! ha! ha!

Ferrari. A kályhafűtőnek adá nőül.

ÖTÖDIK FELVONÁS.

(Fráter, Ferrari.)

Fráter (a bibornoki kalappal játszadoz).
 Ah! ravasz voltam egész életemben!
 Tanultam olvasni, írni, számolni,
 Bonyolítottam sok, sok eselszövényt.
 S oh jaj! miért? — oh jaj! — egy kvásztliért!
 (Mutatja.)

Ferrari. Már három negyed tizenegyre. Itt
 Az ideje! (megszúrja Fráttert.)

Fráter. Hah! én ravasz vagyok. (Földhöz
 vágja Ferrarit.)

Ferrari. Segítség! ő cselt sző megint! Befonta...

Castaldo (berohan) Mit? Mit?

Ferrari. A tekintetes Akadémiát.
 (Fráter meghal.)

Kiadói üzenet.

Jékey Kálmán urnak, Fehér-Gyarmaton. A kíván-
 számmal sajnálatunkra már nem szolgálhatunk, ajánljuk azon-
 ban a „Borsszem Jankó album“ II. kötetét, mely rövid idő múlva
 fog megjelenni, és többek közt a kívánt arcképet is tartal-
 mazza. — Olvasó egyletnek, Horgoson. A dolgot elintézendők,
 nyomtatott czimszalagjai egyikét kérjük hozzánk juttatni. —
 Szilvássy György urnak, Bruckenau. Eredeti előfizetési le-
 velében határozottan, folyó évnegyedre, december hó végeig
 kéretik a lap. — Pór urnak N.-Szombaton. A lap rendesen
 küldetik, kérjük illető ügyben a postához fordulni. — Lehr
 Zsigmond urnak Pozsonyban. Nem szolgálhatunk, a mult évi
 számok már régen elfogytak. — Takácsy Sándor urnak Aradon.
 Hová járt eddig? —

Tulajdonos és felelős szerkesztő: CSICSERI BORS, kétsas-utca 24.

Rajzoló: Klíč Károly.